

LES BRUIXES SEGRESTADES

Lluís Orriols i Monset
Col·lecció Camí Ral, núm 5, 149 pàg
Rafael Dalmau Editor, Barcelona, 1994

Les bruixes i la bruixeria són protagonistes d'una ingent bibliografia de la qual ara no ens entretindrem pas a donar fe fil per randa. Dedicarem les properes línies a un dels darrers llibres que tracten aquesta temàtica Les bruixes segrestades, de Lluís Orriols que ha tingut una acollida molt favorable a les llibreries. Alguns dels exemples de casos de bruixes i bruixots que apareixen en aquest número de L'EROL, com ja diuen els autors, han estat extrets d'aquest volum, ja que el personal màgic que hi circula té molt a veure amb aquestes comarques.

Lluís Orriols i Monset va néixer a Vic el 1922, essent autor dels *Manuscrits del Bé i del Mal*, que va aparèixer en la mateixa col·lecció Camí Ral, de Rafael Dalmau Editor. També és autor de *La contribució d'Osona a la llengua catalana*.

La fantasia i la llegenda solen ser les protagonistes a l'hora de parlar de bruixeria quan, de fet, hauria de ser la realitat històrica el marc en el qual es desenvolupessin les investigacions entorn a aquest fenomen. De tota manera ja se sap que hom sol preferir la fabulació a la realitat, sobretot en camps com el que ens ocupa que ja té tota una tradició llegendària al darrere en aspectes tan variats com el literari, l'iconogràfic, el religiós, etc.

Les bruixes segrestades aplega un conjunt de causes judicials que descobreixen fets i personatges ben documentats. Orriols, quan ho creu necessari, comenta amb rigor i explicacons adients els passatges que es poden fer més obscurs al lector interessat, però no avessat a aquest tipus d'estudis. El llibre està indexat amb

un Preàmbul i aquestes parts: Les bruixes conegudes, Les bruixes oblidades, Les bruixes segrestades, un índex toponímic i bibliografia. Orriols aclareix, d'entrada, que el llibre no parla de bruixeria, sinó de bruixes i el que van haver de passar per culpa d'aquest estigma que les assenyalava.

Les bruixes conegudes

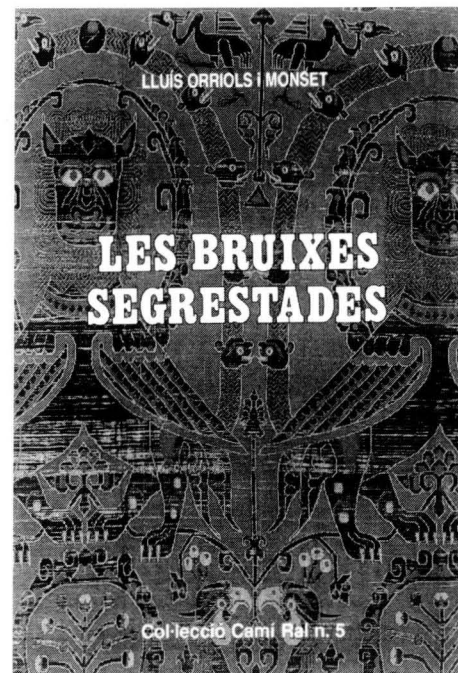
La bruixa com a protagonista de la literatura, de la música, de les rondalles de la vora del foc, de contes de misteri, dels teatrins de titelles, de les cançons populars..., forma part del grup de bruixes conegudes que, al llarg de la vida, se'ns fan presents en un moment o altre.

Les bruixes oblidades

En aquest capítol, Orriols mostra «*les bruixes en tots els estaments i graus d'iniquitat, en la majoria dels casos més víctimes de les circumstàncies que no pas de la pròpia maldat*». L'autor creu que el ventall de les bruixes oblidades està configurat per bruixes perverses, bruixes impostores, bruixes histriòniques i altres menes de bruixes, que en conjunt són «*uns éssers desgraciats que mereixen la nostra commiseració*».

Les bruixes segrestades

Són els personatges que formen la part central i amb més gruix del llibre. No us desvetllarem pas que explica Orriols de les bruixes, perquè, si bé l'autor només es remet als documents fefaents, el llibre és com una novel·la que obliga el lector a acabar ràpidament les seves planes per saber què passa amb les bruixes, unes persones que la major part de vegades van ser culpa de turc. Abans d'acabar l'au-

tor diu textualment «*assignant-me un dret que m'atorga el sofriment que he compartit amb aquelles pobres dones, conjuro a Jaumeta Ricarda, àlies "Pellissona", que des de les altures del Pedraforca, allargui la mà a Rafaela Puigercós, àlies "Roma", amb qui compartí aventures, i aquesta, fent cadena, estiri cap a la volta del firmament Marquesa Vila... Les bruixes segrestades.*»

Completen el llibre, una Llista de persones esmentades en els processos del Lluçanès: bruixes, personatges de la noblesa que presidien els judicis, autoritats eclesiàstiques, lloctinents de Veguer, Magistrats, Jurat, procuradors fiscals, notaris i escrivans, cirurgians, botxí, testimonis en els actes de visura dels senyals de bruixeria, testimonis de tortura i mort, testimonis de càrrec en els processos, testimonis de la defensa, persones citades pels declarants i dimonis. Un índex toponímic i bibliografia tanquen el volum.

Les bruixes segrestades, és un llibre que sorprèn per la duresa del seu contingut, que va molt més enllà dels divertiments populars d'escombres, gats negres, ungüents, bocs, dimonis i trens de la bruixa